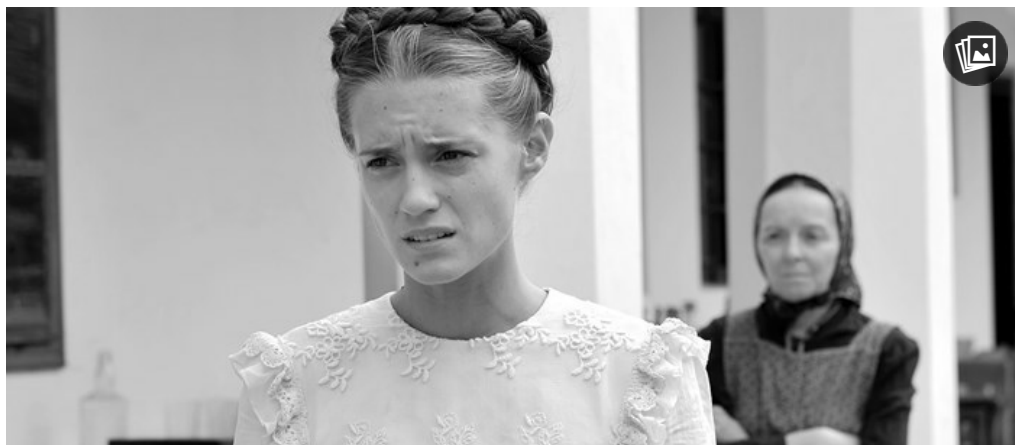

Film: Homecoming (1945)

beeld arti film

09 mei 2018, 14:44

Jaap-Harm de Jong

De komst van twee Joodse mannen in een Hongaars dorpje net na de Tweede Wereldoorlog ontwricht een kleine gemeenschap. Van begin tot eind verstrijken maar enkele uren, maar door deze kleine gebeurtenis begint alles te verschuiven. Een verontrustende geschiedenisles die pijnlijk actueel is.

Ten grondslag aan *Homecoming (1945)* ligt een kort verhaal van slechts tien pagina's. Samen met de schrijver ervan, Gábor Szántó, werkte regisseur Ferenc Török het uit tot een volwaardig script. Het eindresultaat boeit de volle anderhalf uur, al gebeurt er eigenlijk maar vrij weinig. Het toont aan dat er maar één vingerknip nodig is om zaken in beweging te brengen. Diep weggestopte schuldgevoelens kunnen opeens aangeboord worden en in volle hevigheid zich een weg naar buiten zoeken. Török verkent minutieus hoe de verschillende hoofdpersonen omgaan met hun fouten uit het verleden. Ondanks kleine lichtpuntjes beklijft vooral de gitzwarte tekening van de 'condition humaine'. De neiging, die al zo oud is als Adam en Eva, om het eigen straatje schoon te vegen. Zelf geen verantwoordelijkheid nemen, maar wijzen naar de ander.

Het is 12 augustus 1945. De gemeentesecretaris die zich staat te scheren, hoort de nieuwsberichten van die dag via de radio. We zijn in Hongarije en de Tweede Wereldoorlog ligt nog vers in het geheugen. Hongarije bevond zich in die tijd tussen twee vuren: nazi-Duitsland en de Sovjet-Unie. Ook hier werden veel Joden het slachtoffer van de oorlog die gevoerd werd. De gemeentesecretaris – kaal met een grote snor die flinke sigaren rookt – kijkt liever vooruit. Eindelijk heeft hij een bruid voor zijn zoon gevonden. Als hij enkele klusjes heeft afgerond, zal het feest losbarsten. Het nieuws wat de stationschef komt brengen zet alles in een ander perspectief. De beste man is gelijk op zijn fiets gesprongen om de onheilstijdning te brengen. Met de trein van die ochtend zijn twee Joden gearriveerd. Een vader en een zoon? Twee grote kisten hadden ze bij zich. Volgens eigen zeggen parfum en cosmetica. Met alle voorzichtigheid zijn de waren op een kar geladen. Moeizaam trekken de paarden hun lading voort. Zwijgzaam lopen de mannen in het zwart erachteraan. Naar het dorp willen ze. Een reden geven ze er niet bij. Het nieuws over de komst van de twee mannen verspreidt zich als een lopend vuurtje. Wat is hun bedoeling? Komen ze namens iemand? Willen ze wraak nemen? Er gaat dreiging van uit. Dat wordt wel duidelijk door de muziek in de film. Verontrustende klanken die je onder de huid gaan zitten. De stationschef die zo snel mogelijk doortrapt op een zandweg. De warmte van die dag die je mee kunt voelen. Het piepende geluid van een oude fiets en daarbij de muziek die het signaal afgeeft: hier gaat iets helemaal mis. Hier zien we een dorpsgemeenschap die de gelederen probeert te sluiten. Al eerder hebben ze de Jood uit hun midden weggedaan. Onverbiddelijk, elkaar meeslepend in het gekonkel en het harteloze gedrag. Zichzelf verrijkend, als door de oorlog de onderlinge verhoudingen zo ingrijpend veranderen. Zoekend naar een nieuw evenwicht en dat gevonden. Totdat. Totdat twee Joden slechts door hun aanwezigheid morrelen aan de status quo. De hele zaak begint te schuiven en iedereen voelt aan: als we nu niet handelen, valt de hele boel in elkaar.

Homecoming (1945) is een alleszins verontrustende film. Voor eigen gewin is de mens in staat zijn naaste te dehumaniseren. En zelfs als zulke fouten aan het licht komen, als een boemerang terugkeren, dan nog keren mensen niet zomaar op hun schreden terug. De notabele, de priester, allemaal zijn ze behept met de oerzonde van zelfhandhaving. Slechts enkelen weten zich te ontworstelen aan dat drukkende juk. Dat zijn de kleine hoopvolle momenten die de film te bieden heeft.

Verder biedt het in zwart-wit geschoten verhaal vooral de schaduwkanten. Of het nu is door het verleden te ontkennen, de gevolgen ervan weg te poetsen of door kapot te gaan onder de consequenties van eigen foute keuzes. Het kiezen voor de Joden als zondebok is niet alleen een pijnlijk verleden in Hongarije, maar woekert door tot vandaag de dag. Overigens was nog onlangs in het nieuws dat het antisemitisme overal in Europa toeneemt. Dat maakt *Homecoming (1945)* pijnlijk actueel.

Antwoorden op het probleem geeft de film niet direct. Het beperkt zich tot het meesterlijk blootleggen van bepaalde mechanismen. De dreigende muziek in de film mag nog wel wat dieper onder de huid kruipen. Niet vanwege de komst van de Joden, maar hoe hun omgeving hierop reageert. Hier gaat iets helemaal mis! ■

Homecoming (1945)

★★★★☆

Regie: Ferenc Török. Met: Péter Rudolf, Bence Tasnádi, Tamás Szabó Kimmel, e.a. 94 minuten. Kijkwijzer: vanaf 12 jaar. In 19 bioscopen.

+ scherpe inkijk in de menselijke ziel

+ pijnlijk actueel

- traag verhaal

© 2018 ND | [Algemene voorwaarden](#) | [Privacyverklaring](#)

Gerealiseerd door [Liones](#)